

TRƯỜNG THPT ĐỖ ĐĂNG TUYẾN.

Giáo viên thực hiện: Nguyễn Thị Nguyệt

Tiết PPCT: 1

Bài 1. MÔN ĐỊA LÍ VỚI ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ NGHIỆP

(Thời gian thực hiện: 01 tiết)

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức

- Trình bày được đặc điểm cơ bản của môn Địa lí trong chương trình giáo dục phổ thông.
- Phân tích được vai trò của môn Địa lí đối với việc học tập, cuộc sống và định hướng nghề nghiệp.
- Xác định được một số ngành nghề có liên quan đến kiến thức và kỹ năng địa lí.

2. Về năng lực

*** Năng lực chung:**

- Tự chủ và tự học: Chủ động khai thác thông tin từ SGK, học liệu và thực tiễn để tìm hiểu đặc điểm, vai trò của môn Địa lí và mối liên hệ với định hướng nghề nghiệp.
- Giao tiếp và hợp tác: Thảo luận, trao đổi ý kiến, trình bày kết quả học tập; phối hợp hiệu quả với các thành viên trong nhóm để hoàn thành nhiệm vụ học tập.
- Giải quyết vấn đề và sáng tạo: Vận dụng kiến thức địa lí để giải thích vai trò của môn học và đề xuất định hướng nghề nghiệp phù hợp với năng lực, sở thích của bản thân.

*** Năng lực đặc thù:**

- Nhận thức khoa học địa lí: Trình bày được đặc điểm, vai trò của môn Địa lí trong chương trình giáo dục phổ thông; phân tích được ý nghĩa của việc học Địa lí đối với cuộc sống và định hướng nghề nghiệp.
- Tìm hiểu địa lí: Khai thác thông tin từ SGK, hình ảnh, sơ đồ và các nguồn học liệu để tìm hiểu những lĩnh vực nghề nghiệp có liên quan đến môn Địa lí.
- Vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học: Liên hệ thực tiễn, xác định một số nghề nghiệp phù hợp có sử dụng kiến thức địa lí và bước đầu định hướng nghề nghiệp cho bản thân.

*** Tích hợp phát triển năng lực số:**

- **1.1.TC2a:** Tìm kiếm, lựa chọn và khai thác thông tin từ học liệu số phục vụ tìm hiểu vai trò của môn Địa lí và các lĩnh vực nghề nghiệp liên quan.
- **2.1.TC2a:** Tạo sản phẩm học tập số (poster, infographic, sơ đồ tư duy...) bằng công cụ số phù hợp.
- **2.2.TC2a:** Chia sẻ, trình bày và trao đổi sản phẩm học tập trên môi trường số.

3. Phẩm chất

- Chăm chỉ, tự giác hoàn thành nhiệm vụ học tập.
- Trách nhiệm: hoàn thành nhiệm vụ học tập bản thân được phân công khi làm việc nhóm, làm bài tập vận dụng.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên

- Máy tính, máy chiếu hoặc tivi.
- Điện thoại thông minh/máy tính bảng (nếu có) để quét mã QR và thiết kế sản phẩm học tập.
- Giấy A0 (hoặc A3), bút dạ, phiếu học tập.
- Bảng phụ, nam châm, bảng đáp án hoặc bảng con.

2. Học sinh

- SGK Địa lí 10.
- Vở ghi, đồ dùng học tập.
- Điện thoại thông minh hoặc máy tính bảng (nếu có).

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Khởi động (3 phút)

a) **Mục tiêu:** Tạo hứng thú học tập, khơi gợi nhận thức của học sinh về vai trò của môn Địa lí trong cuộc sống và định hướng nghề nghiệp; bước đầu hình thành nhu cầu tìm hiểu nội dung bài học.

b) **Nội dung:** Học sinh quan sát video "Một ngày cùng cô giáo Địa lí", kết hợp trả lời câu hỏi gợi mở đề khám

phá vai trò của môn Địa lí trong học tập và cuộc sống.

c) **Sản phẩm:** Câu trả lời của học sinh. Dự đoán được nội dung bài học.

d) **Tổ chức thực hiện:**

- **Chuyển giao nhiệm vụ:** Giáo viên giới thiệu: "Địa lí không chỉ là môn học nghiên cứu về Trái Đất mà còn hiện diện trong rất nhiều hoạt động của cuộc sống hằng ngày. Để hiểu rõ hơn điều đó, các em hãy cùng theo dõi một đoạn video ngắn."

Giáo viên cho học sinh xem video "Một ngày cùng cô giáo Địa lí" (30 giây).

Sau khi video kết thúc, giáo viên đặt câu hỏi: "Nếu thiếu kiến thức Địa lí, nhân vật trong video sẽ gặp những khó khăn gì?"

Link video:

https://drive.google.com/drive/folders/1B0zJAPNe26ka3_1hZoeAMNs_DvM3E2Da

- **Thực hiện nhiệm vụ:** Học sinh quan sát video, suy nghĩ cá nhân và trao đổi nhanh với bạn bên cạnh để trả lời câu hỏi của giáo viên.

- **Báo cáo, thảo luận:** Giáo viên mời một số học sinh trình bày ý kiến. Các học sinh khác nhận xét, bổ sung và chia sẻ thêm những hiểu biết của bản thân về vai trò của môn Địa lí trong thực tiễn.

- **Kết luận, nhận định:** Giáo viên nhận xét câu trả lời của học sinh và dẫn dắt: "Địa lí không chỉ giúp chúng ta hiểu về thiên nhiên, con người và các hoạt động kinh tế - xã hội mà còn góp phần định hướng nghề nghiệp trong tương lai. Vậy môn Địa lí ở trường phổ thông có vai trò gì và mở ra những cơ hội nghề nghiệp nào? Chúng ta sẽ cùng tìm hiểu trong bài học hôm nay."

Hoạt động 2: Hình thành kiến thức mới (33 phút)

Nhiệm vụ 1: Tìm hiểu đặc điểm của môn Địa lí trong trường phổ thông

a) **Mục tiêu:**

- Trình bày được đặc điểm của môn Địa lí trong trường phổ thông.

- Nhận biết được đối tượng nghiên cứu và nội dung học tập của môn Địa lí.

b) **Nội dung:** Học sinh làm việc theo cặp, nghiên cứu mục I. Đặc điểm của môn Địa lí trong trường phổ thông và hoàn thành Phiếu học tập số 1.

c) **Sản phẩm:** Phiếu học tập số 1.

d) **Tổ chức thực hiện:**

- **Chuyển giao nhiệm vụ:** GV phát cho mỗi nhóm 1 tờ giấy A1, bút lông màu cần thiết, phân công nhiệm vụ, gợi ý câu hỏi 5W1H để các nhóm thảo luận, tìm câu trả lời.

1. Em đã học môn Địa lí từ khi nào? (When)

2. Môn Địa lí thuộc nhóm bộ môn nào? (Where)

3. Tại sao môn Địa lí được xếp vào nhóm bộ môn trên? (Why)

4. Học Địa lí giúp em có thêm những hiểu biết, năng lực gì? (What)

5. Những môn học nào có liên quan đến môn Địa lí và ngược lại? (Who)

6. Môn Địa lí và các môn học khác có liên hệ với nhau như thế nào?

Cho ví dụ cụ thể. (How)

- **Thực hiện nhiệm vụ:** Các nhóm thảo luận, hoàn thành nhiệm vụ trong thời gian 7 phút.

- **Báo cáo, thảo luận:** Hết thời gian, các nhóm dán sản phẩm thảo luận của nhóm lên bảng, GV chọn ngẫu nhiên hoặc cho xung phong 1 nhóm báo cáo, các nhóm còn lại nhận xét, góp ý.

- **Kết luận, nhận định:**

+ GV nhận xét, tuyên dương các nhóm hoàn thành nhanh và chuẩn kiến thức.

+ GV tổng hợp kiến thức và phản hồi thông tin ghi bài:

Nội dung ghi bài

I. ĐẶC ĐIỂM, VAI TRÒ CỦA MÔN ĐỊA LÍ Ở TRƯỜNG PHỔ THÔNG

a. Đặc điểm

- Được dạy ở tất cả các cấp học.
- Thuộc nhóm môn khoa học xã hội.
- Có tính tổng hợp.
- Có mối liên hệ chặt chẽ với nhiều môn học.

b. Vai trò

- Cung cấp kiến thức cơ bản về khoa học Địa lí.
- Giúp hiểu thiên nhiên, con người, hoạt động kinh tế - xã hội và sự phát triển của thế giới.
- Hình thành tư duy địa lí, kỹ năng vận dụng kiến thức để giải quyết các vấn đề trong học tập và cuộc sống.

Nhiệm vụ 2: Tìm hiểu vai trò của môn Địa lí đối với cuộc sống và định hướng nghề nghiệp

a) Mục tiêu:

- Phân tích được vai trò của môn Địa lí đối với học tập, cuộc sống và định hướng nghề nghiệp.
- Xác định được một số ngành nghề có liên quan đến kiến thức và kỹ năng địa lí.
- Tích hợp phát triển năng lực số và AI: [NL_a.1]; [NL_b.1]; [NL_c.1]

b) Nội dung: Học sinh làm việc theo 03 nhóm, nghiên cứu mục II. Vai trò của môn Địa lí đối với cuộc sống và định hướng nghề nghiệp, kết hợp tìm kiếm thông tin trên Internet và thiết kế sản phẩm học tập số.

c) Sản phẩm: Poster/Infographic số của các nhóm.

d) Tổ chức thực hiện:

- **Chuyển giao nhiệm vụ:** Giáo viên chia lớp thành 03 nhóm và giao nhiệm vụ:

+ Nhóm 1: Thiết kế Poster số với chủ đề "Địa lí trong cuộc sống hằng ngày".

Chủ đề: Địa lí trong cuộc sống hằng ngày

Hoàn thành sản phẩm gồm:

Vai trò của môn Địa lí trong cuộc sống,

Ít nhất 03 ví dụ minh họa.

02 hình ảnh minh họa phù hợp.

+ Nhóm 2: Thiết kế Infographic với chủ đề "Địa lí với phát triển kinh tế - xã hội".

Chủ đề: Địa lí với phát triển kinh tế - xã hội

Hoàn thành sản phẩm gồm:

Vai trò của Địa lí đối với phát triển kinh tế - xã hội.

03 lĩnh vực ứng dụng.

02 hình ảnh minh họa.

+ Nhóm 3: Thiết kế Poster với chủ đề "Địa lí mở ra những cơ hội nghề nghiệp".

Chủ đề: Địa lí mở ra những cơ hội nghề nghiệp

Hoàn thành sản phẩm gồm:

Ít nhất 05 nghề nghiệp liên quan đến Địa lí.

Mô tả ngắn vai trò của từng nghề.

02 hình ảnh minh họa.

Giáo viên yêu cầu các nhóm sử dụng SGK, kết hợp Internet và công cụ AI (nếu cần) để tìm kiếm thông tin, lựa chọn hình ảnh minh họa và thiết kế sản phẩm bằng Canva, PowerPoint hoặc Google Slides trong thời gian 10 phút.

Tiêu chí đánh giá	Điểm
Nội dung đầy đủ, chính xác	4
Thiết kế trực quan, sáng tạo	2
Khai thác hiệu quả công cụ số	2
Thuyết trình, trả lời câu hỏi	2
Tổng	10

- **Thực hiện nhiệm vụ:** Các nhóm nghiên cứu SGK, tìm kiếm thông tin, lựa chọn hình ảnh phù hợp và sử dụng công cụ số để hoàn thiện sản phẩm. Giáo viên quan sát, hỗ trợ các nhóm trong quá trình thực hiện và hướng dẫn học sinh sử dụng AI, Internet một cách an toàn, hiệu quả.

- **Báo cáo, thảo luận:** Đại diện từng nhóm trình bày sản phẩm trong khoảng 02 phút. Các nhóm còn lại nhận xét, bổ sung và đánh giá theo tiêu chí đã công bố. Giáo viên nhận xét, tổng hợp ý kiến và chuẩn hóa kiến thức.

- **Kết luận, nhận định:** Giáo viên khẳng định môn Địa lí có vai trò quan trọng trong học tập, đời sống và phát triển kinh tế - xã hội; đồng thời mở ra nhiều cơ hội nghề nghiệp trong các lĩnh vực như du lịch, khí tượng, môi trường, logistics, quy hoạch, GIS,...

Nội dung ghi bài

II. MÔN ĐỊA LÍ ĐỐI VỚI ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ NGHIỆP

- Kiến thức Địa lí là nền tảng cho nhiều ngành nghề.

- Một số nghề tiêu biểu:

+ Du lịch.

+ Khí tượng - thủy văn.

+ Môi trường.

+ Địa chất.

+ GIS - Bản đồ.

+ Logistics.

+ Quy hoạch đô thị.

+ Quản lý tài nguyên và môi trường.

Hoạt động 3: Luyện tập (3 phút)

a) *Mục tiêu:* củng cố lại kiến thức bài học

b) *Nội dung:* Trò chơi: lựa chọn may mắn

c) *Sản phẩm:* Kết quả ghép nối kiến thức của trò chơi.

d) *Tổ chức thực hiện:*

- **Chuyển giao nhiệm vụ:** GV tổ chức trò chơi “lựa chọn may mắn”

Luật chơi: Có 5 con số, trong đó có 1 con số may mắn và 4 con số có chứa 4 câu hỏi liên quan đến bài học, HS lựa chọn số may mắn thì được 10 điểm, nếu lựa chọn số có câu hỏi thì HS trả lời. Trả lời đúng sẽ được cộng 1 sao.

Nội dung câu hỏi trò chơi như sau:

Câu 1: Đặc điểm cơ bản của môn Địa lí là

A. môn xã hội.

B. mang tính tổng hợp. ✓

C. môn tự nhiên.

D. Liên quan đến bản đồ.

Câu 2: Phát biểu nào sau đây không đúng khi nói về đặc điểm của môn Địa lí?

- A. Địa lí được học ở các cấp phổ thông.
- B. Địa lí là môn thuộc nhóm khoa học xã hội.
- C. Môn Địa lí mang tính tổng hợp.
- D. Địa lí là môn độc lập, tách biệt các môn khác. ✓

Câu 3: Môn Địa lí có liên quan đến nhiều ngành nghề khác trong xã hội là do

- A. nội dung môn Địa lí mang tính tổng hợp. ✓
- B. địa lí ra đời và phát triển từ rất sớm.
- C. địa lí là môn học độc lập.
- D. vai trò quan trọng của môn Địa lí.

Câu 4: Những nhóm ngành nghề nào sau đây liên quan chặt chẽ đến kiến thức môn Địa lí?

- A. Dân số, tài nguyên, môi trường. ✓
- B. Thể dục, thể thao, văn hoá.
- C. Lịch sử, khảo cổ, công tác xã hội.
- D. Kinh tế, công nghệ, ngoại giao.

- **Thực hiện nhiệm vụ:** HS thực hiện trò chơi.

- **Báo cáo, thảo luận:** HS trả lời, nếu trả lời sai thì HS khác có quyền trả lời

- **Kết luận, nhận định:** GV kiểm tra, đánh giá kết quả, tích điểm cộng cho HS có câu trả lời đúng và có lựa chọn may mắn.

Hoạt động 4: Vận dụng (1 phút)

a) *Mục tiêu:* Phát triển năng lực của học sinh thông qua vận dụng kiến thức, kĩ năng vào thực tiễn.

b) *Nội dung:* Trả lời câu hỏi

c) *Sản phẩm:* Câu trả lời của học sinh.

d) *Tổ chức thực hiện:*

- **Chuyên gia nhiệm vụ:** Tìm hiểu và liệt kê các ngành học liên quan đến Địa lí thi khối C.

- **Thực hiện nhiệm vụ:** HS về nhà tìm hiểu, ghi lại câu trả lời, sẽ báo cáo vào tiết học sau.

IV. HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

- Học bài cũ, trả lời câu hỏi SGK.
- Hoàn thành câu hỏi phân vận dụng.
- Chuẩn bị bài mới. Bài 2: Phương pháp biểu hiện các đối tượng địa lí trên bản đồ.

V. TỰ LIỆU

ĐỊA LÍ

TRONG CUỘC SỐNG HÀNG NGÀY

Địa lí giúp chúng ta hiểu về thế giới xung quanh, về thiên nhiên, con người và mối quan hệ giữa con người với môi trường để vận dụng vào cuộc sống.

VAI TRÒ CỦA MÔN ĐỊA LÍ TRONG CUỘC SỐNG

1 Giúp hiểu thiên nhiên và môi trường

Hiểu về khí hậu, địa hình, sông ngòi, thổ nhưỡng... để thích ứng và sống hài hòa với thiên nhiên.

2 Hỗ trợ định hướng và di chuyển

Sử dụng bản đồ, đọc hiểu không gian để xác định vị trí, tìm đường, lập kế hoạch đi chuyển.

3 Góp phần phát triển kinh tế - xã hội

Cung cấp thông tin về tài nguyên, dân cư, ngành nghề, thị trường... phục vụ sản xuất, kinh doanh và phát triển bền vững.

4 Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường và chủ động phòng tránh thiên tai

Hiểu được các hiện tượng tự nhiên và tác động của con người để bảo vệ môi trường, giảm thiểu rủi ro.

5 Gần gũi nhiều hoạt động trong cuộc sống hàng ngày

Từ việc lựa chọn nơi ở, mua sắm, đến kế hoạch học tập, làm việc... đều cần kiến thức địa lí.

Xem dự báo thời tiết giúp chúng ta chuẩn bị trang phục, lên kế hoạch học tập, đi lại phù hợp.

Tìm đường trên bản đồ giúp xác định vị trí, lựa chọn tuyến đường ngắn nhất đi chuyển.

Hiểu về biến đổi khí hậu giúp chúng ta có hành động thiết thực như tiết kiệm năng lượng, trồng cây xanh, giảm rác thải nhựa.

Hình 1: Bản đồ thế giới

Hình 2: Thành phố ven biển

ĐỊA LÍ

với phát triển KINH TẾ - XÃ HỘI

Địa lí cung cấp tri thức và công cụ giúp con người khai thác hợp lý tài nguyên, phát triển kinh tế - xã hội bền vững và nâng cao chất lượng cuộc sống.

VAI TRÒ CỦA ĐỊA LÍ ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI

01 HỖ TRỢ KHAI THÁC VÀ SỬ DỤNG HỢP LÝ TÀI NGUYÊN

Cung cấp thông tin về phân bố, đặc điểm và trữ lượng các loại tài nguyên.

Giúp lựa chọn phương án khai thác hợp lý, tiết kiệm và hiệu quả.

Góp phần bảo vệ tài nguyên và môi trường.

02 ĐỊNH HƯỚNG VÀ THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN KINH TẾ

Hỗ trợ quy hoạch vùng, quy hoạch đô thị và nông thôn.

Giúp xác định thế mạnh của từng vùng để phát triển các ngành kinh tế phù hợp.

Thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế, nâng cao năng suất và hiệu quả sản xuất.

03 NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

Hỗ trợ phát triển cơ sở hạ tầng, giao thông, dịch vụ, giáo dục, y tế...

Giúp hiểu rõ đặc điểm dân cư, văn hóa, xã hội của các vùng lãnh thổ.

Góp phần thu hẹp chênh lệch phát triển giữa các vùng, hướng tới phát triển bền vững.

Địa lí là nền tảng giúp con người hiểu - hành động để xây dựng thế giới phát triển bền vững!

HIỂU ĐÚNG - KHAI THÁC TỐT - SỐNG HÀI HÒA - PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

ĐỊA LÍ

Mở ra những cơ hội NGHỀ NGHIỆP

Kiến thức và kĩ năng Địa lí là nền tảng quan trọng cho nhiều ngành nghề đa dạng và hấp dẫn trong xã hội hiện đại.

MỘT SỐ NGHỀ NGHIỆP LIÊN QUAN ĐẾN ĐỊA LÍ

01 HƯỚNG DẪN VIÊN DU LỊCH

Công việc chính: Giới thiệu, thuyết minh về địa lí, văn hóa, điểm đến; tổ chức tour du lịch.

Kiến thức, kĩ năng cần có:

- Hiểu biết về địa lí tự nhiên, kinh tế - xã hội.
- Kĩ năng giao tiếp, thuyết trình.
- Kĩ năng đọc bản đồ, định hướng.

02 NHÂN VIÊN KHÍ TƯỢNG - THỦY VĂN

Công việc chính: Theo dõi, thu thập, phân tích số liệu; dự báo thời tiết, cảnh báo thiên tai.

Kiến thức, kĩ năng cần có:

- Hiểu biết về khí hậu, thủy văn.
- Kĩ năng phân tích số liệu.
- Sử dụng thiết bị và phần mềm chuyên ngành.

03 CHUYÊN VIÊN MÔI TRƯỜNG

Công việc chính: Đánh giá hiện trạng môi trường; đề xuất biện pháp bảo vệ môi trường, phát triển bền vững.

Kiến thức, kĩ năng cần có:

- Hiểu biết về môi trường và tài nguyên.
- Kĩ năng điều tra, thu thập, xử lý thông tin.
- Kĩ năng giải quyết vấn đề.

04 KỸ THUẬT VIÊN BẢN ĐỒ - GIS

Công việc chính: Xây dựng, cập nhật bản đồ; phân tích không gian bằng công nghệ GIS.

Kiến thức, kĩ năng cần có:

- Hiểu biết về bản đồ, hệ tọa độ, GIS.
- Sử dụng thành thạo phần mềm GIS.
- Kĩ năng phân tích không gian.

05 CHUYÊN VIÊN QUY HOẠCH VÀ PHÁT TRIỂN VÙNG

Công việc chính: Nghiên cứu, lập quy hoạch sử dụng đất, phát triển đô thị và vùng lãnh thổ.

Kiến thức, kĩ năng cần có:

- Hiểu biết về địa lí tự nhiên, kinh tế - xã hội.
- Kĩ năng phân tích, tổng hợp, dự báo.
- Kĩ năng sử dụng bản đồ và công cụ số.

Ngoài ra, kiến thức Địa lí còn là nền tảng cho:

- ✓ Giáo viên Địa lí
- ✓ Nhà nghiên cứu
- ✓ Phóng viên, biên tập viên mảng địa lí - môi trường
- ✓ Nhân viên Logistics và chuỗi cung ứng
- ✓ ... và nhiều nghề nghiệp khác

“Địa lí không chỉ giúp chúng ta hiểu thế giới, mà còn mở ra cánh cửa đến tương lai nghề nghiệp rộng mở và ý nghĩa!”